

Új díszdoktorunk Bevezették a 44 órás munkahetet

A szovjet-magyar tudományos kapcsolatok 25. éves fennállását ünnepeljük ezekben a napokban. Intézményeink számos szovjet tudományos intézettel és egyetemmel tartanak fenn eredményes kapcsolatokat. A mind szorosabb együttműködés bizonyítékaként június 15-én a központi épület aulájában egyetemünk Tanácsa a József Attila Tudományegyetem díszdoktorává avatta dr. Nyikolaj Markovics Emanuel szovjet tudóst.

Dr. Nyikolaj Markovics Emanuel akadémikus a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának rendes tagja, a Szovjet Tudományos Akadémia Kémia-Fizikai Intézetének igazgatóhelyettese, nemzetközileg is elismert tudós. Az 1930-as években N. M. Szemjonov Nobel-díjas akadémikus közvetlen munkatársa volt Leningrádban. Később az Akadémia Moszkvában telepítésével ő is odakerült. Tudományos munkássága eleinte a szénhidrogének gázfázisú oxidációjának területére esett. E vizsgálatokkal kapcsolatban az ő nevéhez fűződik az oxidációk szakaszosságának megállapítása, valamint a mechanizmus és kinetika összefüggésével kapcsolatos számos probléma tisztázása. A biológiai folyamatok kinetikai vizsgálata terén is jelentőset alkotott.

Az 1950-es évektől kezdődően tért át két másik jelentős tudományos területre: a biológiai folyamatok kinetikai vizsgálata terén is jelentőset alkotott.

mányos terület művelésére: a folyadékfázisú oxidációs reakció és a biológiai folyamatok kinetikai vizsgálatára. Az egész világon igen fontosnak és jelentősnek ismerik el Emanuel akadémikus rákkutatással kapcsolatos eredményeit. Különösen nagy visszhangot váltott ki a ráksejtek szaporodása mechanizmusával kapcsolatban felállított elmélete. Tudományos munkásságának eredményeiről több mint 300 publikációja és számos monográfija jelent meg. Könyvei közül 3 angol és német nyelven is megjelent. Több szovjet, illetve külföldi folyóirat szerkesztő bizottságának tagja, gyakran tart előadásokat nemzetközi kongresszusokon, a szovjet kémia kutatás nemzetközileg legismertebb alakja. Számos nemzetközi kémiai társaság tagja és több külföldi egyetem díszdoktora. Nyikolaj Markovics Emanuel akadémikusnak egyetemünk is nagyon sokat köszönhet. A József Attila Tudományegyetemről sokan töltöttek hosszabb-rövidebb időt osztályán, vagy a Lomonoszov Egyetem Kémiai Kinetikai Tanszékén, amelynek vezetését szintén ő látta el. Több alkalommal járt már Szegeden, jól ismeri és figyelemmel kíséri az egyetem kémiai tanszékein folyó kinetikai kutatásokat és támogatja is azokat.

A dolgozók élet és munkakörülményeinek javítása érdekében a Minisztertanács 1034/1974. (VII. 4.) sz. alatt határozatot hozott az egészségügyi ellátásban, a közlekedésben, az oktatás és kulturális szolgáltatási ágazatba tartozó és más intézmények dolgozóinak munkaidő-csökkentéséről. A határozat 1974. szeptember 1-től leszállítja az alsó- és középfokú oktatási intézményekben foglalkoztatott pedagógusok heti kötelező óraszámát és lehetővé teszi az alsó-, közép- és felsőoktatásban a csökkentett, heti 44 órás munkaidő általános bevezetését. A kormányhatározat alapján az oktatási intézmények gazdasági, műszaki, adminisztratív és kisegítő munkakörben foglalkoztatott dolgozóinak munkaidője is heti 44 órára csökken, így bevezethető a kéthetenkénti második pihenőnap.

A Pedagógusok Szakszervezete JATE szakszervezeti bizottsága 1974. augusztus 30-i ülésén foglalkozott a kormányhatározat egyetemünkön történő megvalósításával. Az ülésen megjelent Okrés János, a Pedagógusok Szakszervezete Csongrád megyei Bizottságának a titkára, dr. Fodor Géza, a JATE rektora, dr. Hevesi János és dr. Rácz János rektorhelyettesek, Balog István gazdasági főigazgató, dr. Végh Gyula, a JATE MSZMP V. B. szervező titkára, dr. Csukás István, a BTK dékánja, dr. Sirokmán Ferencné, a TTK dékánhelyettese, Prisztyky Imre, a Ságvári Endre Gyakorló Általános Iskola igazgatóhelyettese.

A Balog István gazdasági főigazgató és dr. Veres József, a JATE SZB elnöke által kidolgozott „A 44 órás munkahét bevezetésével kapcsolatos felkészülési terv és munkarend kialakítása” c. tervezetét Balog István ismertette. A terv készítésénél szem előtt tartották, hogy: az érintett dolgozók munkabére ne csökkenjen; a közérdek sérelmet ne szenvedjen; a kiesett munkaidőt hatékony munkaszervezéssel, a technikai fejlesztés fokozásával, a belső tartalékok jobb kihasználásával pótoljuk; a munkaidő-csökkentés miatt az eredeti tervek és programok ne mérséklődjenek. Kiemelte, hogy egyetemünk sajátosságai miatt egységes munkarendet az egész egyetem területén nem lehet megvalósítani. Ezért csak munkarendet állapíthatunk meg és ettől az egyes munkahelyeken, pl. Központi Könyvtár, olvasószolgálat, Általános iskola, Gimnázium, Kibernetikai Laboratórium stb. eltérés lehet. Értelemszerűen más munkarend szükséges a portások, éjjeliőrök stb. esetében is.

Kísérleti jelleggel két munkarend variációt dolgoztak ki:

1. Háromhetes munkaciklusban teljesítik a 132 órát. A hét első öt napján 8,5 óra minden harmadik héten szombaton 4,5 óra munkaidővel. Szombaton a 0,5 óra ebédidő a munkaidő végén kivehető.

2. Kéthetes munkaciklusban 88 óra teljesítése és minden második szombat szabad. A hét első négy napján 8,5 óra, pénteken 7,5 óra és minden második héten szombaton 5 óra munkaidővel. A szombati munkaidőből a 0,5 óra étkezési szünetet nem kell a munkahelyen tölteni.

Az előterjesztéshez számos hozzászólás hangzott el. Az elfogadott határozat szerint a karok, a Gazdasági Igazgatóság, a Központi Könyvtár, a gyakorló iskolák és a kollégiumok vezetői az illetékes szakszervezeti szervekkel egyetértésben döntenek, hogy területükön kísérleti jelleggel melyik alternatíva kerül szeptember 1 hatállyal bevezetésre. A végleges munkarendet az Oktatási Minisztérium hagyja jóvá.

XI. Nyári Egyetem

A Szegedi Nyári tudományos programjában jelentős esemény a Pedagógiai Nyári Egyetem, amely az idei előadássorozattal XI. évfolyamát érte meg. Ez is mutatja sikerét és jelentőségét: azt, hogy tényleges, valóságos társadalmi igényt és szükségletet elégít ki.

Sikere a lelkes magyar pedagógusok önkéntes szakmai továbbképzési, továbbtanulási szándékára épül — mondta dr. Agoston György tanszékvezető egyetemi tanár, a Nyári Egyetem igazgatója. — Igen nagy öröm számunkra, s az intézmény további sikereinek biztosítékát látjuk benne; a Nyári Egyetem második évtizede azzal kezdődött, hogy a hallgatók létszáma a fennállás óta most volt a legnagyobb: mintegy 400 résztvevője volt. Ez az előadássorozat elsősorban a magyar pedagógusok magasszintű: egyetemi szintű továbbképzési fóruma, de gyakran vesznek részt rendezvényünkön külföldi szakemberek is. Idén például egy tíz tagú olasz csoport csinálta végig nagyon szorgalmasan a programot. Vendégünk volt néhány jugoszláviai magyar pedagógus is.

Ez az intézmény azzal válik országos hatásúvá, hogy nemcsak azt a néhány száz pedagógust érinti, aki résztvevője, hanem sokkal többet, ugyanis a hallgatók az itt gyűjtött ismereteket továbbviszik a maguk megyéjébe, városába, ez az anyag beépül a hivatalos továbbképzési fórumok rendszerébe. A Nyári Egyetem előadásanyaga kötetben is megjelenik, kiadványainkat a tanárképző intézmények hallgatói is forgatják, mint kötelező olvasmányt.

A Nyári Egyetem népszerűsége azzal is összefügg, hogy mindig azokról a legújabb dolgokról tájékoztat, amelyek a közoktatásügy, a pedagógiai kutatás területén történtek. Az idei program feladata a következő volt: bemutatni mindazt az újat és legfontosabbat, ami az 1972. évi közoktatási párhatarozat után a közoktatáspolitikában és a pedagógiai tudományos kutatásban jelentkezett. Az állami oktatás helyzetéről és fejlesztésének feladatairól szóló határozat hosszú időre megszabja a magyar közoktatás fejlődésének perspektíváit. Ez a határozat nagy pezsgést, föllendülést hozott a közoktatás

tervezésében. Megjelenése után új és kedvező feltételek adódtak a pedagógiai kutatómunka számára.

Az előadások egy része képet adott a párhatarozat utáni pedagógiai kutatás helyzetéről és bemutatta a legfontosabb kísérleteket. A címnek megfelelően (Pedagógiai kutatások az iskolai oktatási rendszer és szerkezet fejlesztésének szolgálatában) fővázták a magyar közoktatásügy távlatát, körülbelül 20 éves periódusra előretétekintve. Sokféle terv, indítvány merült fel, képet kapott a hallgatóság a lehetséges alternatívákról. S ez aktivizálni fogja őket, tudatosan szolgálják a maguk helyén a közoktatás fejlesztésének feladatait.

Az előadásokban fölmerültek a legélesebb részletkérdések, mint például az iskola előtti nevelés, az iskolára való előkészítés, az iskolaelettség kérdése. Hogyan lehet elérni, hogy az általános iskola első osztályát egyforma, az eddigieknél sokkal kiegyenlítettebb cséyekkel kezdjük el a gyerekek? Hogyan lehet elérni, hogy ne legyen ún. retardált gyerek az iskolában? A JATE-n is foglalkozunk ezekkel a problémákkal: egy új kompenzáló beiskolázási modell alkalmazási lehetőségeit vizsgálva.

Szerepelt a programban az általános iskola jövőjének kérdése. Az előadók megfogalmazták az általános iskolai oktatás szerkezetét és tantervi feladatait. Az országos helyzet áttekintése után egy kísérleti iskola vezetője beszélt a kutatás eredményeiről. Részletesen foglalkozott az idei Nyári Egyetem a középiskola; a gimnázium és a szaközépszkola képzési rendszerének távlatával. Teljes képet kapott a hallgatóság az iskolai képzés tartalmi, szerkezeti kérdéseiről. Ezzel kapcsolatosan mutatták be az ELTE és a JATE neveléstudományi tanszékei kutatási eredményeiket.

A szakmai programot kiegészítette egy kirándulás a Széllidő-tóhoz, városnéző ismerkedés Szegeddel, a szabadtérin a Czillei és a Hunyadiak című drámát nézték meg a résztvevők, akik elégedetten nyilatkoztak mind a rendezésről, mind a magasszintű, előremutató előadásokról. A Nyári Egyetem a résztvevőknek eredményes munkát, jó szórakozást és pihenést biztosított.

Kitüntetések

Az egészségügyi miniszter a Semmelweis emlékünnepe alkalmából dr. Tóth Károly egyetemi tanárnak a „Kiváló orvos”, dr. Kata Mihály adjunktusnak az „Erdemes gyógyszerész, Ormos Tivadarné ápolónőnek az „Egészségügy Kiváló Dolgozója” kiténtetést adományozta. Miniszteri dicséretben részesült Lovai Ferencné osztályvezető ápolónő, Merysz Zoltánné osztályvezető ápolónő és Szegedi Istvánné fogászati asszisztensnő.

A kulturális miniszter alkotmányunk ünnepe alkalmából Szabó Ervin-emlékérmet adományozott Hernádi Ferencnének, a József Attila Tudományegyetem központi könyvtára osztályvezetőjének; s a Szocialista Kultúráért kiténtetésben részesítette Gruber Lászlót, a JATE nyugállományba vonuló adjunktusát, a szegedi November 7. Művelődési Központ zenebarátok kórusának elnökét.

Dr. Horváth Károly egyetemi tanárnak, aki megromlott egészségi állapota következtében a nyáron megvált tudományegyetemünkől, tevékenysége elismeréseképpen József Attila emlékermet adományoztak.

A Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség Szeged városi Bizottsága az elmúlt tanév végén Kiváló propagandista emléklapokkal adományozott Durgó Lászlónak és Zsadányi Nagy Csabának, a JATE hallgatóinak.

Felhívás

A Szegedi Egyetemi Színpad vezetősége tagfelvételt hirdet mindhárom szegedi felsőoktatási intézmény első és második éves hallgatói számára. Mindenki jelentkezését örömmel fogadjuk, aki a színpadművészet bármelyik ága iránt (színjátszás, vers- és prózamondás, rendezés, dramaturgia, színpadtechnika stb.) kedvet, érdeklődést és tehetséget érez magában.

ÉVADNYITÓ TÁRSULATI ÜLÉSÜNKET, amelyre a színpad valamennyi régi tagját szeretettel várjuk és ahol az új tagok jelentkezését fogadjuk, 1974. szeptember 24-én, kedden este 8 órakor tartjuk a JATE KISZ-klubjának nagytermében (az egyetem központi épületében).

Kubai vendégek

Augusztus 29-én Hermes Herrerának, a havannai egyetem rektorának vezetésével hattagú kubai delegáció járt a József Attila Tudományegyetemen. A központi épület aulájában dr. Fodor Géza rektor, a tudományegyetem állami- és pártvezetői nevében köszöntötte a küldöttség tagjait, akikkel ezután az egyetem központi együttműködés lehetőségeiről és formáiról folytattak megbeszéléseket. A vendégek délután meglátogatták az egyetem fűvészkertjét. (Fotó: Somogyi Károly)

Oktatóink külföldön

Dr. Ketskeméty István egyetemi tanár és dr. Kozma László docens a nyár elején egy hetet Minszkben töltött, s a közös tudományos témákkal kapcsolatos megbeszéléseket folytatott.

Dr. Szontágh Ferenc egyetemi tanár a Francia Fertilítási Társaság meghívására június végén Párizsban járt és a Terhesség-megszakítás különböző fajtáinak következményei címmel tartott előadást. Augusztus végén Szontágh professzor az Egészségügyi Világszervezet kiküldetésében Mexikóba utazott, ahol részt vett a IV. Steroid Világkongresszuson, s ott tudományos előadást tartott.

Dr. Boda Domokos egyetemi tanár a nyár elején londoni meghívásnak tett eleget, az „Intenzív Terápia” Nemzetközi Kongresszuson előadással szerepelt. Boda professzor augusztus végén dr. Zalányi Sámuel egyetemi tanár társaságában a Magyar Tudományos Akadémia kiküldetésében Csehszlovákiában és a Német Demokratikus Köztársaságban járt, ahol mindketten tudományos előadásokat tartottak nemzetközi kongresszusokon.

Dr. Ferenczy Lajos docens és dr. Zsolt János tudományos főmunkatárs júliusban tíz napot töltött Ausztriában, s a IV. Nemzetközi Mikrobiológiai Szimpoziumon előadást tartottak.

Dr. Székelyfalvi-Nagy Béla egyetemi tanár és dr. Leindler László egyetemi tanár a kanadai Vancouverben járt, ahol augusztus végén nemzetközi matematikai kongresszuson vettek részt. Le-

indler professzor szeptemberben az Edmonton-i Egyetem meghívásának tesz eleget.

Dr. Szekeres László egyetemi tanár, a Gyógyszerintézet több munkatársával együtt részt vett a Magyar és Német Farmakológiai Társaság Grázban megtartott közös tudományos ülésén, ahol beszámoltak az intézetben folyó tudományos kutatás eredményeiről.

Dr. Kedvessy György egyetemi tanár Rómában járt, ahol a Nemzetközi Gyógyszerész Szövetség Kongresszusán vett részt.

Dr. Földes József docens augusztus végén Münchenbe utazott a III. Nemzetközi Parazitológiai Kongresszusra, s ott tudományos előadással szerepelt.

Dr. Antalffy György egyetemi tanár, a Magyar Jogász Szövetség, az Országos Békatanács és a Hazafias Népfőnt-képviselőtestület szeptember elején Genfben részt vett a nem kormányközi szervezetek emberi jogok bizottságának az afrikai fajüldözéssel és apartheidtel foglalkozó nemzetközi konferenciáján.

Dr. Gécseg Ferenc docens szeptember elején Finnországba utazott, ahol a Turku-i Egyetem Matematikai Intézetében vendégoktatóként fog dolgozni egy évi.

A szeptember elején Buenos Airesben megrendezésre került VII. Kardiológus Világkongresszuson részt vett dr. Papp Gyula docens, s referátumot tartott a szívre ható gyógyszerekkel kapcsolatos legújabb kutatási eredményekről.

Francia delegáció

A Magyar UNESCO Bizottság és a Francia UNESCO Klubok Szövetségének Besanconi Területi Bizottsága szervezésében július végén huszonegy tagú francia küldöttség volt a JATE Ságvári Endre gyakorló iskolájának vendége. A Besanconi UNESCO Klubok képviselői, tanárok, egyetemisták, középiskolások diákok az egyetem UNESCO Klubja tagjainak franciaországi látogatását viszonzózták. A csoportot július

22-én fogadta dr. Rácz János, oktatási rektorhelyettes és Kovács Imre, a megyei tanács elnökhelyettese. A vendégek megtekintették Szeged nevezetességeit, orgonahangversenyt hallgattak, megnézték a „János vitéz” szabadtéri előadását. A JATE KISZ-klubjának műsorral mutatták be, ellátogattak Gyulára és Hódmezővásárhelyre, három napot pedig Budapesten és a Balatonnál töltöttek.